

Asia: VN/1088/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö

Hallituksen esityksessä kuvattuun sinänsä hyviin tarkoituksiin kuten opiskelijoiden oikeusturvan parantaminen ja taloudellisuus on mahdollista päästä myös heikentämättä ulkomaisen työvoiman saatavuutta ja rajoittamatta epätarkoituksenmukaisesti ammatillisten oppilaitosten toimintamahdollisuuksia.

Vaihtoehtoisesti tulisi harkita mallia, jossa koulutuksen tilaaminen tilauskoulutuksena välittäjäyritysten toimesta kansainvälisille ryhmille ja kustannusten veloittaminen opiskelijoilta sallitaan vähintään sellaisille kriittisille työvoimapula-aloille, joissa pula työvoimasta on merkittävä ongelma. Kulloinkin kriittiset työvoimapula-alat voitaisiin määritellä säännöllisesti viranomaisten toimesta, jolloin tilauskoulutusten tarjoaminen olisi läpinäkyvää ja sille olisi viranomaistahon määrittämät julkista intressiä palvelevat perusteet.

Lukuvuosimaksullinen ammatillinen koulutus ei kalleutensa vuoksi voi korvata työvoiman varmistajana nykyisen kaltaista tilauskoulutusmallilla toimivaa maahantuloa.

Suunniteltujen muutosten voimaantulon suunniteltu aikataulu on erittäin tiukka. Mikäli muutoksiin päädytään, tulisi lakimuutokselle tilauskoulutusten osalta asettaa kohtuullinen -esimerkiksi kahden vuoden - siirtymäaika, jotta tilaajana toimivilla organisaatioilla ja koulutuksen järjestäjillä on mahdollisuus uudelleen järjestellä toimintansa.

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

Hallituksen esitysluonnoksessa tuodaan painokkaasti esiin, että nykyisen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain alla toteutettuihin tilauskoulutuksiin on liittynyt epäkohtia muun muassa opiskelijoiden oikeusturvan toteutumisen kannalta. Näiden asioiden esiin tuominen ja ratkaisujen, joilla vastaavat ongelmat estetään jatkossa, arvioiminen onkin ensiarvoisen tärkeää.

Kuitenkin hallituksen esitysluonnoksessa on arvioitu yksipuolisesti pelkästään nykyisen tilauskoulutuskentän haasteita, eikä siinä ole edes pyritty arvioimaan esimerkiksi viime vuosien tilauskoulutusryhmissä mukana olleiden opiskelijoiden positiivisia kokemuksia tilauskoulutuksen onnistumisesta, heidän nykyistä työllisyystilannettaan ja/tai sopeutumistaan Suomen yhteiskuntaan ja työelämäkenttään. Lisäksi hallituksen esitysluonnoksessa ei ole kattavasti arvioitu lakimuutoksesta seuraavia negatiivisia vaikutuksia muun muassa työvoimapula-aloille.

On epätarkoituksenmukaista, että tilauskoulutusten yksittäiset ongelmat ovat jättäneet varjoonsa ja vaille huomiota erinomaisesti onnistuneet tilauskoulutukset, jossa ammatilliset oppilaitokset ovat saaneet tilauskoulutusmaksut sovitun maksuaikataulun mukaisesti, opiskelijat ovat edenneet menestyksekkäästi opinnoissaan, valmistuneet suunnitellussa aikataulussa ja työllistyneet opintojen jälkeen Suomeen.

Hallituksen esityksen perustelut tilaajayhteisön rajaamiselle on esitetty hyvin suppeasti ja esityksessä todetaankin yksikantaan, ettei yleinen intressi, kuten työvoiman saaminen työvoimapula-aloille, ole tilauskoulutuslain mukainen hyväksyttävä intressi, silloin jos tilaajana toimii yritys ja se perii koulutuksen järjestäjälle maksamansa maksut merkittävältä osin takaisin opiskelijoilta, avaamatta syitä ajatuksen taustalla. Yleisen edun – Suomen koulutusviennin kasvamisen ja työvoiman houkuttelemisen työvoimapula-aloille – tulisi nimenomaisesti olla myös tarkastelun kohteena opiskelijoiden oikeusturvan rinnalla, kun harkinnassa on lainsäädäntötason muutokset. Lisäksi hallituksen esityksessä ei ole riittävällä tavalla tehty vaikutusarviointia nyt suunniteltujen muutosten vaikutuksista ammatillisten oppilaitosten rahoitukseen ja koulutusviennin edistämiseen.

Esityksessä ei ole esitetty vaihtoehtoisia strategioita Suomen työvoiman pitkäkestoiseen turvaamiseksi osaavalla ja integroituneella työvoimalla. Hallituksen vahvasti suosima työperusteinen maahanmuutto on siihen yksi tärkeä keino, mutta siihen sisältyy väistämättä vähintään yhtä paljon asettautumiseen ja integroitumiseen liittyviä ongelmia kuin opiskeluperusteiseenkin. Nykytilanteessa oppilaitokset ja tilauskoulutusta tilaavat yritykset yhdessä ovat kehittäneet toimivia tapoja tukea tulijoita maahantulon, opiskelun ja työllistymisen eri vaiheissa. Olisi tärkeää, että jos opiskelu tapahtuisi esityksen mukaisesti yhä laajemmin oppisopimuksella eli työpaikoilla, nämä tehtävät määrättäisiin jonkun tahon vastuulle ja niihin hankittaisiin tarvittavaa osaamista. Esitys väheksyy tietotaitoa, jonka nyt alalla toimivat yritykset ja oppilaitokset ovat hankkineet. Yksi laaja tehtäväkenttä yhteiskunnalle syntyy opiskelijaksi tulevien perheenjäsenten ohjaamisesta elämän alkuun Suomessa. Useiden kuntien ja kaupunkien kokemuksista olisikin hyvä tehdä selvitys, jos tilaajayrityksen työpanos jäisi uudessa mallissa hyödyntämättä. Ennen lainsäädäntötason muutosten

tekemistä olisi suositeltavaa arvioida tarkasti esitettyjen muutosten vaikutukset myös muun muassa ammatillisten oppilaitosten toimintamahdollisuuksiin, koulutuksen laatuun ja kansainväliseen kilpailukykyyn.

Hallituksen esitysluonnoksessa on pidetty erikoisena lähtökohtana, että tilaajana toimivan yrityksen liiketoimintatarkoitus sekä yleinen intressi, kuten työvoiman saaminen työvoimapula-aloille yhtäältä ja opiskelijoiden oikeusturva toisaalta olisivat toisensa poissulkevia tavoitteita. Tilaajana toimivan yrityksen liiketoimintatarkoitus sekä hallituksen esitysluonnoksessa kuvattu yleinen intressi ja opiskelijoiden oikeusturva eivät kuitenkaan automaattisesti ole keskenään kilpailevia intressejä taikka tavoitteita, vaan yrityksen liiketoimintatarkoitus merkittävästi tukee esimerkiksi työvoiman saatavuuden varmistamista työvoimapula-aloille, ja on sille jopa välttämätön edellytys. Välittäjäyritysten kestävä liiketoiminnan kannalta on myös ensiarvoisen tärkeää, että tilauskoulutuksiin osallistuvien opiskelijoiden oikeusturva toteutuu ja opiskelijat ovat tyytyväisiä niin saamaansa koulutukseen kuin koulutukseen hakeutumiseen ja maahanmuuttoon liittyvään välittäjäyhtiön tarjoamaan palveluun.

Seuraavassa on kuvattu nykymallisen tilauskoulutustoiminnan merkittävyyttä yleisen yhteiskunnallisen edun toteutumiselle työvoiman saatavuuden kannalta sekä esitetty vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla opiskelijoiden oikeusturvaa voidaan merkittävästi parantaa kuitenkin kategorisesti kieltämättä välittäjäyritysten toimimista tilauskoulutusten tilaajana.

Voimassa oleva ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 33 § mahdollistaa koulutuksen tarjoamisen ulkomaalaisille osaajille, joita Suomi tarvitsee nykyisessä osaajapulassa, ja jotka nykylain mahdollistaman tilauskoulutuksen avulla pystyvät muun muassa tekemään suomalaisessa ammatillisessa oppilaitoksessa yhden - kahden vuoden mittaisen top-up tutkinnon, joka pätevöittää heidät toimimaan Suomessa työelämässä. Tilauskoulutus tarjoaa mahdollisuuden lisäkoulutukseen erilaisille ryhmille, kuten valmiille ICT-osaajille tai sairaanhoitajille, jotka saavat tilauskoulutuksen kautta tarvittavan ja välttämättömän lisäosaamisen työskentelyyn Suomessa.

Viime vuosina välittäjäyritysten kautta järjestettyjen tilauskoulutusten tarkoitus on ollut nimenomaisesti palvella mm. työvoimapulasta kärsivien sosiaali- ja terveysalan, ravintola- ja catering-alan sekä puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan toimijoiden rekrytointitarpeita, ja koulutusten kautta on saatu osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa Suomeen. Kolmikantainen yhteinen koordinointi ja tarvittavien ryhmien suunnittelu ammattioppilaitosten, työnantajien ja rekrytoivien välittäjäyritysten kesken on tiivistä.

Tilauskoulutuksia ei ole myöskään järjestetty pääsykoevaatimuksen kiertämistarkoituksessa, vaan kohdistetusti tietyille ryhmälle EU:n ulkopuolelta tulevia opiskelijoita tarkoituksena saada heille tilauskoulutusopintojen kautta tarvittavat tiedot ja valmiudet Suomessa työskentelemiseksi.

Erityistä huomiota herättää lähtömaassa annettavaa kielikoulutusta koskeva esityksen kohta, jossa valmennus Suomeen tuloon rinnastetaan kynnysrahaan. ”Euroopan ulkopuolelta Suomeen saapuvat

opiskelijat osallistuvat yleensä maksulliseen kieli- ja/tai kulttuurikoulutukseen tai opiskeluvalmiuksia parantavaan koulutukseen, joka yleensä tapahtuu opiskelijan lähtömaassa ennen Suomeen saapumista. Nämä koulutukset ovat maksullisia ja koulutusta järjestävät yleensä aiemmin mainitut välittäjäorganisaatiot. Poliisi ja Rajavartiolaitos ovat kiinnittäneet huomiota välittäjäorganisaatioiden toimintaan, johon voi liittyvä kynnysrahan perimisen kaltaista toimintaa. Kyse on siitä, että onko maksulliseen lähtömaakoulutukseen osallistuminen edellytys opiskelupaikan saamiselle Suomesta.”

Edunationin kokemuksen mukaan nimenomaan oppilaitokset ovat asettaneet opiskelupaikan ehdoksi suomen kielen osaamisen ja välittäjäyritykset tarjoavat tätä palvelua. Tulijan edetessä opintojen jälkeen työhön suomen osaamista vaativat myös työnantajat, joten kielen oppimisen vaatimusta on vaikea käsittää kenenkään kannalta kielteiseksi asiaksi. Toisaalla todetaankin: "Hakijan soveltuvuutta arvioitaessa riittävää kielitaitoa pidettiin erityisen merkittävänä tekijänä. Vastaajista enemmistö ilmoittikin järjestävänsä lisäksi myös kielikokeita tai muuta kielitaidon testausta verkossa ennen opiskelijaksi valintaa" Ammatillisella puolella kyse lienee nimenomaan suomen kielestä.

Esitysluonnoksessa on todettu, että kaavaillun lakimuutoksen voimaan astuttua tilaajana voisi toimia esimerkiksi terveydenhoitopiiri. Tämän osalta ei ole kuitenkaan lainkaan tarkasteltu taikka arvioitu sitä, missä määrin esimerkiksi terveydenhoitopiirit (nyk. hyvinvointialueet) ovat valmiita investoimaan tilauskoulutuksiin ja kantamaan riskin siitä, että opiskelijan esimerkiksi jättäytyessä

pois koulutuksesta kesken opinto-ohjelman, jää taloudellinen tappio tilauskoulutuksen kustannuksista terveydenhoitopiirin kustannettavaksi. Vastaavaa tarkastelua taikka arviointia ei ole sisällytetty myöskään yksityisten työnantajaorganisaatioiden osalta. On myös epäselvää, millä perusteella tai mistä syystä opiskelijat työllistävän julkisen tai yksityisen työnantajaorganisaation tulisi kattaa opiskelijoiden opinnoista aiheutuvat kustannukset.

Yritykset järjestää tilauskoulutus suoraan ulkomaalaisen julkisyhteisötilaajan kautta ovat olleet epäonnistuneita. Esimerkkinä tästä voidaan mainita juuri lakimuutoksen taustalla vaikuttanut epäonnistunut tilauskoulutus kenialaisen maakunnan kanssa, jossa nimenomaisesti tilaajana toimi maakunta. Tilauskoulutuksia suunniteltiin tällöin useita, mutta kyseisiä koulutuksia ei saatu toteutettua onnistuneesti, tilaajalta jäi saamatta maksuja ja koulutuksia jäi kesken. Asiassa onkin huomattava, että kyseessä oli tilauskoulutus, jossa tilaajana toimi ulkomaalainen julkisyhteisö, ei suomalainen välittäjäyritys. Välittäjäyhtiön käytöllä koulutuksen järjestäjä voikin tehokkaammin varmistua siitä, että ulkomaalaiset partnerien taustat ja toimintamallit ovat kunnossa. Vaikka hallituksen esitysluonnoksen tavoitteeksi on kuvattu nimenomaisesti estää välittäjäyhtiön toimiminen tilaajana, on näillä välittäjäyrityksillä lähtökohtaisesti parhaimmat valmiudet ulkomaisten opiskelijoiden ja partnereiden taustojen tarkastamiseen välittäjäyritysten ulkomailla olevien toimintojen ja ulkomaalaisen paikallisen toiminnan tuntevan henkilökunnan kautta. Välittäjäyrityksillä on myös liiketoimintansa jatkuvuuden varmistamiseksi vahva intressi tuoda opiskelijoiden tietoon heitä koskevat oikeudet ja velvollisuudet, varmistua opiskelijoiden maksukyvyistä ja tiedottaa heitä koulutuksen ja Suomessa elämisen kustannuksista.

Kuten edellä on jo todettu, yleinen etu (kuten Suomen koulutusviennin kasvaminen ja työvoimapula-aloille työvoiman houkuttelemisen), opiskelijoiden oikeusturvan toteutuminen ja tilaajayrityksen liiketoimintatarkoitus eivät ole toisiaan poissulkevia seikkoja. Jo edellä esitetyllä tavalla tilaajayritysten toimiminen nykyisin tilauskoulutuskentällä palvelee merkittäväällä tavalla, ja on myös välttämätöntä, Suomen koulutusviennin kasvamisen ja työvoimapula-aloille työvoiman houkuttelemisen kannalta.

Sen sijaan, että tilauskoulutusten tilaaminen välittäjäyritysten toimesta kiellettäisiin, tulisi ensin harkita muita keinoja puuttua kansainvälisten opiskelijoiden opiskelijarekrytoinnin haasteisiin. Riittäväillä valvontamekanismeilla opiskelijoiden oikeusturvaa vaarantavat tekijät voitaisiin poistaa, mutta tilauskoulutusten positiiviset vaikutukset ammatillisille oppilaitoksille voitaisiin säilyttää sekä muun muassa työvoimapulasta kärsivien alojen työvoimatarpeet voitaisiin jatkossakin turvata. Epäkohtiin tulisikin nähdäksemme puuttua ensisijaisesti tilauskoulutuskentässä toimivien yritysten laadunvalvonnalla sekä yhtenäisten kriteerien asettamisella, joilla varmistetaan toimijoiden vastuullisuus ja opiskelijoiden oikeusturvan toteutuminen.

Hallituksen esitysluonnoksessa kaavailut muutokset opiskelijoiden tiedottamisesta heille kuuluvien oikeuksien osalta ovat toimenä oikeasuuntaiset. Lisäksi opiskelijoiden oikeusturvan parantamiseksi laissa tulisi säätää siitä, että opiskelijoilta perittävien maksujen tulee olla kohtuulliset ja oikeassa suhteessa tilauskoulutuksen laatuun ja laajuuteen nähden, minkä lisäksi maksujen tulee olla läpinäkyviä koulutuksen järjestäjälle, jotta nämä voivat osaltaan valvoa kustannusten kohtuullisuutta. Lisäksi tilaajille voitaisiin asettaa velvollisuus varmistua opiskelijoiden maksukyvyistä sekä antaa opiskelijoille todenmukaiset ja realistiset tiedot paitsi koulutuksen kustannuksesta, myös elinkustannuksista Suomessa ja matkakustannuksista Suomeen. Opiskelijoiden Suomessa elämiseen riittävän varallisuuden tarkistaminen voitaisiin myös säätää Maahanmuuttoviraston (Migri) vastuulle oppilaitosten sijasta, millä voitaisiin osaltaan poistaa opiskelijoiden elämiskustannuksiin liittyviä ongelmia ja epävarmuuksia. Tämän lisäksi tilauskoulutuksia tarjoavia tilaajia sekä välittäjäyrityksiä tulisi valvoa ja alalle tulisi muodostaa omat vastuullisuussertifiointit. Täydennys- ja top-up-koulutusten salliminen tilauskoulutusmuodossa mahdollistaisi myös sellaisten työntekijöiden saamisen Suomeen työvoimapula-aloille, joilta ei edellytetä Suomessa erillistä täysipitkää tutkintoa, mutta joiden työllistyminen Suomessa edellyttää täydentävää koulutusta, jollaisen tarjoamiseen julkisyhteisöillä, yrityksillä, ja/tai oppilaitoksilla ei ole intressiä ilman välittäjäyritystä, joka kantaa lopulta riskin koulutuksen kustannuksista sekä siitä, että opiskelija suorittaa koulutuksen loppuun ja työllistyy Suomeen.

Mikäli lausuntopalautteesta huolimatta lainsäädännöllä päätettäisiin asettaa rajoituksia välittäjäyritysten toimimiselle tilauskoulutusten tilaajana ja poistaa tilaajan mahdollisuus periä opiskelijoilta tilauskoulutusten kustannuksia, tulisi näiden rajoitusten kohdistua pelkästään sellaisiin tutkintoon johtaviin koulutuksiin, joiden voivan nähdä kilpailevan oppilaitosten järjestämien tutkintokoulutusten kanssa. Tilaajina toimiville yrityksille tulisi siten jättää mahdollisuus tilata tilauskoulutuksia nykymallilla sellaisen työelämään valmistavan koulutuksen sekä täydennyskoulutuksen osalta, joka tarjoaa Suomessa työskentelemiseen tarvittavat kielelliset

valmiudet ja työelämätaidot mahdollisen aiemman koulutuksen pohjalta. Tilaajan tulisi pystyä jatkossakin perimään opiskelijoilta tällaisten täydennys-/top-up-koulutusten sekä työelämään valmistavien tilauskoulutusten kustannukset.

Suunniteltujen muutosten voimaantulon suunniteltu aikataulu on erittäin tiukka. Mikäli muutoksiin päädytään, tulisi lakimuutokselle tilauskoulutusten osalta asettaa kohtuullinen -esimerkiksi kahden vuoden - siirtymäaika, jotta tilaajana toimivilla organisaatioilla ja koulutuksen järjestäjillä on mahdollisuus uudelleen järjestellä toimintansa.

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Esityksessä annetaan käsitys, että opiskelijan kannalta tilauskoulutuksen poistuminen kansainvälisten opiskelijoiden koulutusväylänä Suomeen korvautuisi lukuvuosimaksullisuudella. Tilauskoulutuksiin nykyisin osallistuvien opiskelijoiden vaihtoehtoinen polku osallistua oppilaitosten normaaliin koulutustarjontaan maksavina opiskelijoina ei ole millään lailla tilauskoulutusta vastaava vaihtoehto. Tilauskoulutuksella tilatut opintokokonaisuudet voivat poiketa huomattavastikin ammatillisen oppilaitoksen muutoin tarjoamista tutkinto-opinnoista eikä normaalin opiskelijavalinnan kautta pysty tällöin hakeutumaan tilauskoulutusta vastaavaan koulutukseen. On tärkeää, että vastaavasti kuin nykyisen lainsäädännön mukaan, ammatilliset oppilaitokset ja tilaajaorganisaatiot voivat itsenäisesti päättää tilauskoulutuksen järjestämisestä, myynnistä ja rahoituksesta. Tämä mahdollistaa koulutuksen räätälöinnin tilaajan tarpeiden taikka tilauskoulutusryhmän mukaisesti, mikä voi olla vaikeaa uusien hallituksen esitysluonnoksessa hahmoteltujen rajoitusten myötä.

Hallituksen esityksessä tilauskoulutuksia on kritisoitu opiskelijoiden oikeusturvan toteutumatta jäämisellä ja sillä, että tilaajina joissain tapauksissa toimineiden tahojen toiminnan epäluotettavuus, virheellisten tietojen antaminen koulutuksen järjestäjille ja koulutukseen osallistuville opiskelijoille sekä opiskelijoiden tilaajille maksamien maksujen katoaminen ovat asettaneet sekä koulutuksen järjestäjät että opiskelijat kohtuuttomaan tilanteeseen. Muistutamme lain valmistelijoita siitä, että oppilaitoksille suunniteltu mahdollisuus periä lukukausimaksut suoraan opiskelijoilta ei poista näitä riskejä. On oletettavaa, että jos oppilaitokset itse joutuisivat huolehtimaan kaikkien prosessiin liittyvien toimien turvallisuudesta, läpinäkyvyydestä ja toimivuudesta sekä estämään huijaus- ja hyötymisyrietykset, työmäärä oppilaitoksissa lisääntyisi. Samoin kasvaisi riski epäonnistumisiin, jos yrityksiin jo hankittua osaamista ei käytetä, vaan uudet toimijat alkavat opetella tämän vaativan toimialan käytäntöjä ja hahmottaa toimintatapoja maailman eri maissa.

Ammatillisen oppilaitoksen mahdollisuus hyväksyä maksavia opiskelijoita poikkeaa useissa kohdissa tilauskoulutusmallista. Ensinnäkin Edunation on huolissaan siitä, että jatkossa vain suurimmat oppilaitokset pystyvät investoimaan kansainvälisten opiskelijoiden kouluttamiseen tarvittavaa henkilöstöä ja osaamista, erityisesti opintotoimistotyyppisiin tehtäviin. Oppilaitokset ovat eriarvoisessa asemassa sen suhteen, onko niillä realistisesti mahdollisuutta pyrkiä mukaan tähän toimintaan. Toiseksi, vastuunkantajista yksi keskeinen osajataho, tilaajayritys, jää ulos yhtälöstä ja oppilaitoksen pitää yksin onnistua tehtävässä, mikä lisää sekä taloudellisen että eettisen toiminnan epäonnistumisriskiä. Kolmanneksi, 2,5-3 vuoden lukumaksullinen koulutus on hinnaltaan saavuttamaton niille opiskelijoille, jotka tällä hetkellä pystyvät hankkimaan tarvittavat varat yksivuotisiin top-up- eli täydentäviin tutkintokoulutuksiin. Opiskelijamäärät romahtavat väistämättä, mikä jo alle kymmenen vuoden aikana näkyy todennäköisesti työvoimapulana eri aloilla. Neljänneksi esityksen mainitsemien erityisopetus- ja ohjauspalveluiden kustannukset voivat kaavaillulla mallilla nousta merkittäviksi, kun taas tilauskoulutuksissa alalle parhaiten soveltuvien opiskelijoiden valintamahdollisuudet ovat erinomaiset. Viidenneksi, lukuvuosimaksullisuuden aiheuttama ulkomailta saapuvien opiskelijamäärien lasku vähentäisi sellaisten uussuomalaisen määrää, jotka ovat saapuneet maahan hallitusti, ohjatusti ja tuetusti, oppineet kohtuullisen suomen kielen taidon sekä integroituneet saamansa ammatillisen koulutuksen aikana suomalaiseen yhteiskuntaan ja orientoituneet työskentelemään maassamme yhteisten pelisääntöjen mukaan, tuottavina ja työtä tekevinä kansalaisina.

Edunation ei vastusta lukuvuosimaksullisen ammatillisen tutkintokoulutuksen mahdollisuuden avaamista oppilaitoksille. Se ei kuitenkaan tuota Suomelle niitä hyötyjä, joita hyvin hallinnoitu ja valvottu kansainvälisten opiskelijoiden tilauskoulutustoiminta tuottaa.

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien rahoituslain muutoksia

-

Lausuntonne koskien oppivelvollisuuslakiin ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien tiedonvaihto-oikeuksia

Pidämme hyvänä kaikkia esityksiä, jotka tosiasiallisesti lisäävät tiedonvaihdon sujuvuutta kaikkien ulkomaisten opiskelijoiden asioissa. Kannustamme eri viranomaisia myös hankkimaan ajantasaista tietoa toimialan tilanteesta ja käytänteistä säännöllisin yhteydenotoin oppilaitoksiin ja alan yrityksiin sekä viranomaisten keskinäisellä yhteydenpidolla.

Toikkanen Terhi
Edunation Oy